

ITP-HANKKEEN STRATEGIAPÄIVÄ

Uuden hankintadirektiivin vaatimukset

Vantaa 16.1.2014

Specialist Partner, asianajaja, VT, KTM Mika Pohjonen
Hannes Snellman Asianajotoimisto Oy

Suomen hankintalainsäädännön uudistaminen

Asettamispäätös 11.11.2013

- Hankintalain kokonaisuudistuksen ohjausryhmä sekä valmistelusta vastaava ryhmä
 - Pääministeri Jyrki Kataisen hallituksen hallitusohjelman mukaan hankintalaki uudistetaan niin, että kuntien suoramahdollisuudet lisääntyvät ja työllisyys- ja terveystaloudelliset, sosiaaliset ja muut laatutekijät sekä innovaatio- ja ympäristöpoliittiset näkökohdat otetaan paremmin huomioon julkisissa hankinnoissa. Kansallisia kynnysarvoja nostetaan lähemmäksi EU-direktiivitasoja

Asettamispäätös 11.11.2013

- Hankintalainsäädännön kokonaisuudistus tulee valmistella hallituksen esityksen muotoon siten, että se voidaan saattaa voimaan direktiiveissä asetettujen määräaikojen puitteissa vuoden 2016 keväällä
- Valmistelun etenemisestä ja alustavista linjauksista tulee raportoida julkisesti järjestämällä vuoden 2014 aikana avoin kuulemistilaisuus

EU:n uusi hankintadirektiivi (hyväksyttäneen talvella 2014)

Hankkeen valmisteluun osallistuminen

- Jos ehdokas tai tarjoaja on antanut neuvoja hankintayksikölle tai muulla tavoin osallistunut hankintamenettelyn valmisteluun, hankintayksikön on toteutettava asianmukaiset toimenpiteet sen varmistamiseksi, ettei kyseisen ehdokkaan tai tarjoajan osallistuminen vääristä kilpailua
- Toimenpiteitä ovat mm. sellaisten tietojen toimittaminen muille ehdokkaille ja tarjoajille, jotka on vaihdettu ehdokkaan tai tarjoajan osallistuessa hankintamenettelyn valmisteluun tai jotka ovat tulosta tällaisesta osallistumisesta, sekä asianmukaisten määräaikojen vahvistaminen tarjousten vastaanottamiselle
- Asianomaisen ehdokkaan tai tarjoajan saa sulkea pois hankintamenettelystä vain, jos ei ole olemassa muita keinoja varmistaa yhdenvertaisen kohtelun periaatteen noudattamista

Tarjousperusteinen neuvottelumenettely

- Osallistumishakemukset
- Tarjoajien valinta
- Kutsu / alustava tarjouspyyntö
- Alustavat tarjoukset, joiden pohjalta käydään neuvottelut niiden sisällön parantamiseksi
 - Vähimmäisvaatimuksista ja tarjousten vertailuperusteista ei neuvotella
- Vaiheittaisuus ja tarjoajien karsinta mahdollinen
- Lopulliset tarjoukset

Innovaatiokumppanuus

- Hankinta-asiakirjoissa hankintayksikkö määrittelee innovatiivisen tuotteen, palvelun tai rakennusurakan tarpeen, jota ei voida täyttää hankkimalla markkinoilla jo saatavilla olevia tuotteita, palveluja tai rakennusurakoita
- Innovaatiokumppanuuden tavoitteena on innovatiivisen tuotteen, palvelun tai rakennusurakan kehittäminen ja tämän tuloksena tuotettavien tavaroiden, palvelujen tai rakennusurakoiden ostaminen, jos ne vastaavat sovittua suoritustasoa ja sovittuja enimmäiskustannuksia
- Vaiheittaisuus

Ns. ranskalainen urakka

- Kustannustekijä voidaan esittää myös kiinteän hinnan tai kustannuksen muodossa, jolloin tarjoajat kilpailevat sen perusteella ainoastaan laatuperusteista

Sopimusmuutokset hankintakaudella

- Sopimusehtojen muutokselle hankintakaudella tulee olla selkeät, täsmälliset ja yksiselitteiset tarkistuslausekkeet
- Lisähankinnat, joita ei voida taloudellisista tai teknisistä syistä hankkia muualta (max. 50 %), ilmoitusvelvollisuus
- Olosuhdemuutokset, joita ei voinut ennakoida (max. 50 %), ilmoitusvelvollisuus
- Hankintasopimuksia voidaan muuttaa ilman uutta hankintamenettelyä, jos muutoksen arvo on molempia seuraavia arvoja alempi
 - EU-kynnysarvot
 - 10 prosenttia alkuperäisen palvelu- tai tavarahankinta- sopimuksen arvosta ja 15 prosenttia alkuperäisen rakennusurakkasopimuksen arvosta

Valvontaviranomainen

- Jäsenvaltioiden on varmistettava, että julkisia hankintoja koskevien sääntöjen soveltamista valvotaan.
- Jos valvontaviranomaiset havaitsevat omasta aloitteestaan tai asiasta tietoja saatuaan erityisiä rikkomuksia tai järjestelmään liittyviä ongelmia, niillä on oltava valtuudet ilmoittaa ongelmista kansallisille tarkastusviranomaisille, tuomioistuimille tai muille asianmukaisille viranomaisille, kuten oikeusasiamiehelle, kansallisille parlamenteille tai niiden valiokunnille.

EU-tuomioistuimen uusi oikeuskäytäntö

Soveltuvuusvaatimusten täydentäminen

- Euroopan unionin tuomioistuin 10.10.2013 (C-336/12)
 - Yhdenvertaisen kohtelun periaatetta on tulkittava siten, ettei se ole esteenä sille, että hankintaviranomainen pyytää sen jälkeen, kun julkiseen hankintaan osallistumista koskevan hakemuksen esittämiselle asetettu määräaika on päättynyt, ehdokasta toimittamaan julkaistun taseen kaltaisia asiakirjoja, jotka kuvaavat tämän ehdokkaan tilannetta ja joiden voidaan objektiivisesti todeta olleen olemassa ennen menettelyyn osallistumista koskevan hakemuksen esittämiselle asetetun määräajan päättymistä, kunhan tarjouspyyntöasiakirjoissa ei ole vaadittu nimenomaisesti niiden toimittamista ehdokkuuden poissulkemisen uhalla. Tällaisella pyynnöllä ei saa perusteettomasti suosia tai syrjiä ehdokasta tai ehdokkaita, jolle tai joille kyseinen pyyntö on osoitettu.

Vähimmäisvaatimukset neuvottelumenettelyssä

- Euroopan unionin tuomioistuin 5.12.2013 (asia C-561/12)
 - 37 Näin ollen on todettava, että vaikka hankintaviranomaisella on neuvottelumenettelyn osalta neuvotteluvaltaa, se on aina velvollinen huolehtimaan siitä, että sellaisia hankintaan liittyviä vaatimuksia, jotka se on määrittänyt pakollisiksi, noudatetaan. Jos näin ei olisi, periaatetta, jonka mukaan hankintaviranomaisten on toimittava avoimesti, loukattaisiin eikä tämän tuomion edellisessä kohdassa mainittua tavoitetta saavutettaisi.
 - 38 Sen hyväksyminen, että tarjouksen, joka ei täytä pakollisia ehtoja, voitaisiin katsoa täyttävän neuvottelumenettelyyn liittyvät edellytykset, veisi kaiken merkityksen pakollisten ehtojen vahvistamiselta tarjouskilpailuilmoituksessa eikä mahdollistaisi sitä, että hankintaviranomainen voi neuvotella tarjoajien kanssa kyseisten ehtojen muodostamalta yhteiseltä perustalta ja siten kohdella tarjoajia yhdenvertaisesti.

Vähimmäisvaatimukset neuvottelumenettelyssä

- 39 Edellä esitettyjen näkökohtien perusteella ensimmäiseen kysymykseen on vastattava, ettei direktiivin 2004/18 30 artiklan 2 kohdassa sallita sitä, että hankintaviranomainen neuvottelee tarjoajien kanssa tarjouksista, jotka eivät vastaa hankintaan liittyvien teknisten eritelmien pakollisia vaatimuksia.

Mika Pohjonen

Hannes Snellman Asianajotoimisto Oy

Eteläranta 8 / PL 333

00131 Helsinki

Puh. (09) 2288 4454

GSM 0400 735 742

Email mika.pohjonen@hannessnellman.com

www.hannessnellman.com

KIITOS!